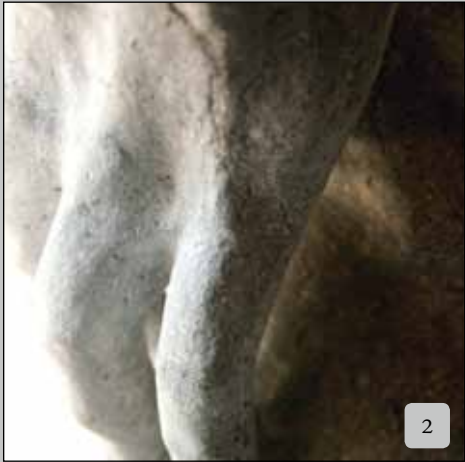

IN MEMORIAM ERNEST VAN HUFFEL (1941-2013)

RIK VAN DAELE

In de eerste meidagen van 2013 schreef beeldend kunstenaar Ernest van Huffel enthousiast in voor de laatste bijeenkomst van de Orde van de Vossenstaart in Kruikeke, waar hij in 2010 als lid was ingelijfd. Enkele weken later meldde hij af wegens ziekte. Op 29 september 2013 overleed deze beeldhouwer-keramist in zijn geboortestad Sint-Niklaas. Wij herinneren hem als een erg integere en bescheiden man, een familieman, een wielertoerist (hij was medeoprichter en secretaris van WTC-Kontakt en men zag hem meermaals in volledige wielेरuitrusting door de stad fietsen) en vooral als een bevlogen kunstenaar met een boontje voor de middeleeuwse schurk en schelm Reynaert

de vos. Wij hebben hem nooit gevraagd naar zijn motieven om precies zo intens met de vossenfiguur bezig te zijn. Hij beeldde de vos en zijn wapenbroeders immers in vele tientallen gedaanten en materialen uit. Vaak maakte hij werk in opdracht, maar hij gaf het een onbetwistbaar eigen stempel mee. Er zijn geen directe iconografische bronnen aan te wijzen, waardoor zijn werk ook een sterk persoonlijke stempel blijft houden. Het zou ons echter niet verbazen indien de Victoria-uitgave van Oscar Bonnevalle en het boekje van het Reynaertspel met tekeningen van Jean van Riet in Van Huffels bibliotheek hebben gestaan. Uit de archieven van Staf van Daele blijkt dat schrijver dezes nog bij de advisering van Van Huffels eerste Reynaertwerk betrokken is geweest.

Ernest van Huffel (11 januari 1941) volgde een opleiding Plastische Kunsten aan de Academie voor Schone Kunsten van Sint-Niklaas van 1950 tot 1965. Eerst bekwaamde hij zich in tekenen en schilderen bij George Fontein, daarna volgde hij keramiek en ontwerpen bij Paul Ausloos. In het midden van de jaren negentig leerde hij beeldhouwen bij Bob Wellens en naar levend model tekenen bij André Huye en Ingrid de Volder.

Hij werkte sinds de jaren zestig in zijn eigen atelier met als specialismen keramiek, boetseren, beeldhouwen, tekenen, fotografie en zeefdruk. Naast het creëren van zijn eigen werk was deze veelzijdige man ook een begeesterend leraar in zijn atelier in de Sint-Niklase Walburgstraat (op een boogschuit van het Reynaertbeeld van Albert Poels), waar hij enthousiaste leerlingen inwijdde in het boetseren en de keramiek.

Van Huffel stelde onder andere tentoon in de basiliek van Koekelberg (Brussel), in de Sint-Nicolaaskerk, de bibliotheek en het Volkshuis in Sint-Niklaas, in Sint-Gillis-Waas (met Reynaertwerk tijdens de manifestatie *KUNST 22* in 2007) en Hulst (tijdens het Reynaertproject *Post Art* in 2008), in het open atelier Marie-Paul Verplanken, tijdens *Kunst op de fabriek* (edities 2010 en 2011-2012) en in Abingdon, de Engelse zusterstad van Sint-Niklaas.

Ernest van Huffel is vooral bekend om zijn werken in keramiek. Hij boetseerde diverse Reynaertbeelden in een krachtige en grillige beeldtaal. Zo creëerde hij terracotta (Italiaans: terra cotta, 'aarde gebakken' = gebakken klei; poreus, ongeglazuurd aardewerk van roodbakende klei) beeldjes en basreliëfs voor Toerisme Waasland. Deze dienst schonk de werken jarenlang als ambassadeur van het Waasland aan verdienstelijke verenigingen en gelauwerde persoonlijkheden. De eerste opdracht kwam van oud-voorzitter Staf van Daele naar aanleiding van de tweede editie van de Wase 'Reynaertfietstocht' van 1 juni 1986 (de eerste vond plaats op 5 mei 1985 ter gelegenheid van het tweede Sint-

Niklase Reynaertmassaspel). Van Huffel creëerde jaar na jaar een tafereeltje van circa 15 x 21 cm dat als cadeau werd gegeven aan deelnemende wielersclubs. De zes rechthoekige tafereeltjes werden later door de kunstenaar verzameld in een indrukwekkende basreliëf, aangevuld met centraal de hofscène (de klagende Cantecler staat het dichtst bij de koning waaruit we kunnen afleiden dat de kunstenaar deze scène in gedachten had) en rechts een pelgrimerende vos. Die vos is ook gekleurd en geglazuurd apart op de markt gebracht. De zes scènes op de twee werken die ik heb kunnen bekijken, zijn telkens in dezelfde volgorde – die niet de verhaalvolgorde is – aangebracht:

1. Reynaert, Bruun en de pelgrimstas
2. Reynaert als pelgrim, de tas met de kop van Cuwaert
3. Bruun in de boomstam
4. De viskar en de visetende vos
5. Tibeert gevangen in de strop
6. De dood van Coppe

Geen twee werkjes zijn gelijk. Elk exemplaar werd voor het in de oven ging door de kunstenaar apart vormgegeven. We hebben geen precieze gegevens over hoeveel exemplaren er van de werkjes werden gemaakt. De reeks 'Bruun in de boomstam' (hierboven: 3) is genummerd op 50 exemplaren, gesigneerd 'VE' en gedateerd: '86'. (De reeks 1 is gesigneerd en gedateerd '92'(?), diverse andere tafereelen zijn noch gesigneerd, noch gedateerd, noch genummerd.) Vaak kreeg Van Huffel de opdracht om de werken per twintig op te leveren, maar hij bracht wellicht ook op eigen initiatief beeldjes bij zijn publiek.

Na verloop van een aantal jaren – wanneer kunstenaar en opdrachtgever het gevoel hadden dat het verhaal in terracotta was uitverteld – kreeg een nieuwe reeks beeldjes vorm. Van Huffel kreeg dan van voorzitter Lucien Bats de opdracht om beeldjes van de belangrijkste Reynaertfiguren te creëren. Het waren er (opnieuw) minstens zes (tussen 15 en 25-26 cm hoog): Reynaert de vos (in diverse varianten), Bruun de beer (in de boomstam), Belijn de ram, Tibeert de kater met strik, Tiecelijn de raaf en Nobel de leeuw op de troon.

In 1996 werd Van Huffels polychrome Nobelbeeldje het voorzitterssymbool van het Intergemeentelijk Project Het Land van Reynaert. Jaarlijks staat het nog steeds prominent te prijken in een van de officiële gebouwen van de voorzittersgemeente (in 2014 is dat in Beveren, in 2015 in Hulst). Het overhandigen van het beeldje staat symbool voor het overdragen van het voorzitterschap.

Ondertussen ontwikkelde Ernest van Huffel een indrukwekkende reeks grote Reynaerttaferelen in keramiek, die best een expositie waard zijn. Slechts enkele van zijn beelden zijn voor de toeschouwer te bezichtigen in een publieke of private collectie, met name een pijprokende vos in het Pijp- en Tabakmuseum in de Regentiestraat in Sint-Niklaas, een vos in het gemeentehuis van de gemeente Sint-Gillis-Waas en een fluit spelende vos in privaat bezit (bij Marc Moorthamer, Ruisstraat in het Wase Tielrode). We hopen dat deze reeks grote werken ooit publiek tentoongesteld kan worden.

Op 23 oktober 2014, op het moment dat dit jaarboek in druk was, bracht choreograaf en artistiek leider van het gezelschap Retina Dance Company, Filip van Huffel, de zoon van de beeldend kunstenaar, samen met muzikant Joris Vanvinckenroye de voorstelling *If A then C* in de Sint-Niklase stadsschouwburg. Hij danste daarin een solo die werd opgedragen aan zijn vader. In *accenten*, het tijdschrift van de Wase cultuur- en gemeenschapscentra, dat in september verscheen, vertelde de danser-choreograaf dat er een inhoudelijke reden was om een solo te maken en om zelf terug te gaan dansen. 'Mijn vader is recent overleden. Hij was beeldend kunstenaar en heeft veel werk nagelaten, zowel tekeningen, keramiek als beeldhouwwerken. Ik wilde iets doen met dat werk, en met mijn relatie tot hem. Ik wilde zijn beelden in dans omzetten. Mijzelf boetseren zoals hij boetseerde. Zijn beelden hebben heel expressieve handen en voeten. Het zijn bijna allemaal figuren, lichamen, mensen. Dat inspireert me. Er zullen beelden op scène staan.'

Een mooier eerbetoon kan een zoon zijn creatieve vader niet geven.

Met dank aan Staf van Daele, Lucien Bats en Filip van Huffel (foto's).

ILLUSTRATIES

1. Ernest van Huffel
2. Beelden in keramiek
3. Reynaert de vos – keramiek
4. Reynaert en Coppe – keramiek
5. Reynaert en Tibeert – terracotta
6. Bruunscène – terracotta paneeltje
7. Reynaertbasreliëf – terracotta

Foto's: © Filip van Huffel en Stefaan Baeten